

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Brage-Snak om Græske og Nordiske Myther og Oldsagn for Damer og Herrer

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 144. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: [https://tekster.kb.dk/text/gv-1844\\_791A-txt-shoot-idm6362.pdf](https://tekster.kb.dk/text/gv-1844_791A-txt-shoot-idm6362.pdf) (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Saa vil jeg da begynde, som *Damerne* nok veed, alle Æventyr begynder paa *Dansk*: der var engang en Mand, men det var ingen *Thor* og det er intet Æventyr, jeg vil fortælle om ham, for jeg kan godt huske, den samme Mand var knap af Middel-Størrelse og gik paa To ligesom En af os, skiøndt han gik lidt skævt og det gik ogsaa skævt med ham tilsidst, stakkels Mand! for Historien begynder godt nok, som saamangen skikkelig Mands og selv høi Embedsmands: han blev Student og fik et lille Levebrød, men den ender meget tragisk, og ingenlunde, som deres sædvanlig, der faae de smaa men visse Levebrød, for den ender ikke med: og saa *døde* han, nei, den ender med: og saa, efter nogen Tids Forløb, saa mistede den stakkels Mand sit lille Levebrød, og det, veed De nok, man hos os kalder meget sørgeligt. Ja, naar en Mand dør, som havde et lille Levebrød, da tænker man: nu, døde skal vi Alle, og Ens Død, en Andens Brød, og, der er Nok om det; men naar en Mand, uden at døe, mister sit lille visse Levebrød, da spørger alle Folk hos os: men hvad skal han da leve af, med Kone og Børn? Svarer man nu: ja det faaer at blive hans Sag, da kommer gjerne det Spørgsmaal: men *hvad* har han da *gjort*? og saaledes spurgde man da ogsaa om den stakkels Mand, hvis Historie jeg her fortæller, og da man fik til Svar: han har *Ingenting* gjort, da slog man Hænderne sammen og sagde høit: *ingen* Ting *gjort*, og dog miste sit *Levebrød*! Det er jo dog forskrækkeligt! Ja, De leer nok ad det, og det er jo ogsaa en latterlig Historie, men det Mærkeligste, synes mig dog endnu, er det, at jeg ikke mindes mere end dette 145ene Exempel paa, at en stakkels Mand i *Danmark* mistede sit lille Levebrød, uden Pensjon, blot fordi han *ingen Ting* havde gjort, og selv her var der en Hage ved, for den stakkels Mand havde ladet Andre gjøre galt hvad han skulde gjort ret, saa han mistede dog egentlig sit Levebrød, fordi der var *gjort Noget*, som man fandt, var *galt*; og denne Omstændighed, at det i Mands Minde, og sagtens længere, hos os, har mest været et lille vist Levebrød, man sukkede og længdes efter og giftede sig paa, og kunde snarere miste ved at gjøre Noget, man fandt galt, end ved ingen Ting at gjøre; denne Omstændighed tilskriver jeg for en stor Deel, at der gjøres saa lidt hos os, som man egentlig kan kalde *Manddoms-Gierning*. Det faldt mig ikke engang selv ind, førend da jeg første Gang kom til *Engeland* og føide, hvilken pinlig Forlegenhed jeg blev sat i, naar de spurgde mig: hvad gjør I hjemme hos jer? *Ingenting*! det var jo let sagt, for det ligger os immer paa Tungen, i det mindste for Løier, eller af en Slags Beskedenhed, men i et Land, hvor der altid gjøres *Meget*, hvoraf naturligviis endeel er galt, ikke sjelden meget galt, men dog ogsaa endeel godt, og ikke sjelden forbausende stort, der, naar man spørges om Gierningerne herhjemme, at svare: *ingenting*, det er dog ikke saa let, og jeg har snoet mig som en Aal for at undgaae Svaret, ved at fortælle vidt og bredt om Alt, hvad vi *tænkde* paa at gjøre, og om alle de *Forsigtigheds-Regler*, vi daglig indpræntede os, for ikke at gjøre noget Galt, som *Engelskmændene* saa tit; men hvordan jeg vendte og dreiede mig, saa blev Engelskmanden ved Sit, som er hans gamle Vane, og jo meer jeg havde at udsætte paa de Engelske Gierninger, des ivrigere spurgde han: ja, hvad gjør da I? og det forbistrede "what do you do?" det glemmer jeg aldrig, om jeg saa blev hundrede Aar, og det pinde mig lige til Sjælen, 146fordi jeg føide, at den forstokkede Engelskmand har igrunnen Ret, det Første hos en *Mand* er, at han selv gjør Noget, som kan vise, hvad han duer til, siden kan han tale med om, hvad man helst skal gjøre og hvordan, men før er det kun Snak, og duer en Mand til Noget, da lærer han tit ved at gjøre noget Galt og faae Skam for, at gjøre noget Godt, som han har Ære af. Hvor kæphøi jeg derfor end var, det Første, jeg kom til *Engeland*, og kunde prægtig kritisere hele den Engelske Virksomhed, som langt mere *haandværksmæssig* end videnskabelig, langt mere *haandfast* end aandelig, og langt mere beregnet paa *Vinding* end paa det almindelige Bedste, saa faldt dog Kammen paa mig efterhaanden, som Engelskmanden mødte alle mine Kritiker med den simple Sandhed, at naar man forud vilde tænke paa alle mulige Ting og Tilfælde, Maader og Misbrug, da fik man virkelig ingen Ting gjort, og sluttede saa regelmæssig med Spørgsmaalet: eller hvad gjør vel I? Herved maatte jeg nemlig omsider gaae til Bekiendelse, baade paa mine egne og paa mine Landsmænds Vegne, og tilstaae, at, skiøndt vi havde baade Lyst og Evne til at gjøre meget Godt, saa tænkte vi dog saameget paa de visse Levebrød og paa alle mulige Ting, hvoraf det Ene skulde gjøres og det Andet ikke forsømmes, og paa alle mulige Hindringer og Misbrug og Miskiendelser af rene Hensigter, at vi rigtignok ingen Ting gjorde, som var værd at tale om. Til dette Skriftemaal har jeg intet at lægge, undtagen, at det naturligviis *kun* gjælder *Herrerne* og slet ikke *Damerne*, dels fordi *Damerne* netop hos os sjelden er ledige, og dels fordi deres egenlige *Bedrift* maa være en *Hemmelighed*. Det har jeg ogsaa lært i *Engeland*; thi da jeg der gjorde mig saa næsviis at spørge, *hvad* *Damerne* bestilte, siden man aldrig saae dem i Vindvet og sjelden paa Gaden, og de gik, som jeg hørde, 147ikke i Kiøkkenet, klædtes mest som Markens Lilier, der hverken sye eller spinde, og syndes mig heller ikke at læse eller lære meget, da fik jeg det korte Svar: det er en *Hemmelighed*, og skiøndt jeg i Førstningen loe kiækt ad det, saa har jeg dog siden ogsaa deri maattet give Engelskmanden Ret; thi vel see og høre især vi meget af *Damerne*, der er os saa uundværligt, som det daglige Brød og over al Beskrivelse fornøieligt; men deres egenlige *historiske Bedrift* i deres Høst og travle Tid, som vor Manddoms-Alder skulde svare til, det er dog en stor Hemmelighed, der kun paa en Maade røbes, naar en virkelig stor Mand ærbødigt kysser sin lille Moder paa Haanden, og hun da, henrykt derover, glemmer sig selv og kysser sin store Søn paa Munden for alle Folks Øine!